

Ha ennek az egésznek vége lesz... – így kezdődnek mostanában a jövőre vonatkozó tervek. Ha ennek az egésznek vége lesz, elutazom. De hová is? Mondjuk New Yorkba, Lisszabonba, Berlinbe. Vagy mégis Párizsba? Velencébe? Rómába? Majdnem mindegy, ha abból indulunk ki, hogy az ember egyik legfőbb vágya, hogy soha ne ott legyen, ahol éppen van. De ha mégis komolyak volnának a szándékok, akkor szóljon most három érv Róma mellett.

GUSTO

Nancy Cadogan képei
a Keats–Shelley házban

Keats úgyis az ember fejében van, miközben Rómában ténfereg, szavalja magában, de ha nem szavalja, akkor is érzi, miközben az évszázadok óta nem nyugvó tritonokat vagy vízisellőket nézi, hogy

„Oh, boldog lombos, el nem száradó,
Melynek a tavasz búcsút sosem int,
Oh, boldog pásztor, sosem fáradó,
Fűjvén örök sípod szived szerint”¹

Keats a közelben van test vagy legalább hamvak szerint is. Sírja a római protestáns temetőben, háza a spanyol lépcső mellett, jobb kéz felől, ha szemben állunk a lépcsőkkel. És most nemcsak a halálos ágyat tekinthetnénk meg, de Nancy Cadogan Keats ihlette képeit is. Már az jó játék lehet, hogy vajon melyik képet mi ihlette, van-e valahol boldog pásztor, sosem fáradó.

**Gusto (Ízlés), Keats-Shelley House,
Róma, 2021. május 31-ig**

Nancy Cadogan: *An Endless Fountain of Immortal Drink (A halhatatlan ital kifogyhatatlan kútja)*, 2020

© Nancy Cadogan

[1] John Keats: *Óda egy görög vázához* (fordította: Tóth Árpád)

Balra: *Caracalla portréja*, antik mellszobor a Villa Albaniból, Kr. u. 3. század eleje, fehér márvány, mellette jobbra részlet a kiállításból
© Fondazione Torlonia/ Electa/Bulgari, fotó: © Oliver Astrologo

A TORLONIA-MÁRVÁNYOK Palazzo Caffarelli

Ma szinte mindenki csal az arcával. A hétköznapokban is, amikor szemfésztéket, rúzsot, alapozót ken magára, a fényképeken is, amikor kicsit igazít, szebb bőrtónusokat varázsolat, a ráncok ne legyenek olyan mélyek, a szem pedig legyen kékebb. Nyilván Rómában is használtak pirosítót meg fehéritőt, de ha tartós anyagról volt szó, kőről vagy bronzról, akkor nem volt mese. Amilyen pofa vágni, olyan kép kapni. Díjbirkózó testekre tették rá a valóságos fejet, innét tudjuk, hogy Caesarnak alig volt haja, Augustusnak elállt a füle, Claudiusnak hülye mosolya volt, Néró meg vágósertés méretre hízott. Mindegy. Ő volt. Így aztán ma ismerősebb Hadrianus császár, mint a legtöbb filmszínész, mert őt legalább meg lehet ismerni.

Ha mégis felújítanánk az ismeretséget velük, és még néhány figurával az ókor nagyjai közül, itt a lehetőség. A Torlonia-gyűjtemény a legnagyobb magánkézben lévő antikszobor-kollekció, portrék és vizes medencék, félistenek és csodálatos bakkecskék. És a régi ismerősök, császárok és államférfiak, igazibbak az igaziaknál.

I Marmi Torlonia,
Musei Capitolini – Palazzo
Caffarelli, 2021. június 29-ig

Részlet a *Savinio: Incanto e mito (Savinio: Báj és mítosz)* című kiállításból
Fotó: © Studiozabalit

SAVINIO: INCANTO E MITO Palazzo Altemps

Alberto Savinio igazából egyáltalán nem Savinio, és csak egészen kicsit Alberto, a polgári neve Andrea Francesco Alberto de Chirico. A vezetéknev már foglalt volt a képzőművészetben, épp a bátyja, Giorgio foglalta le. Alberto Savinio azonban nemcsak festő volt, de költő, hadvezér, díszlettervező, író, újságíró, drámaíró, esszéista, zeneszerző. Utóbbinak nem is akármilyen, őt operát is írt, és az egyik balettjét a Metropolitanben is játszották. Ez azonban nem tántorította el a festészettől, és most képeit a Palazzo

Altempsben állítják ki, szépséges antik márványok között. Akinek nem tetszik Savinio, az még mindig vigasztalódhat a gall és felesége szobrával. Az asszony már halott, a gall kétségbeesésében épp a vállgödörbe szúrja a kardot, hátha elér a penge a szívig. Dobozy Mihálynak volt honnét ihletet meríteni.

Savinio: Incanto e mito (Savinio: Báj és mítosz), Museo Nazionale Romano – Palazzo Altemps,
2021. június 13-ig